

Збірка ідей для першого уроку географії

Ця збірка створена для **вчителів географії**, які хочуть провести **перший урок** навчального року цікаво, динамічно й змістовно. У ній зібрані ідеї активностей для учнів **6–9 класів**, які допоможуть познайомитися, налаштувати клас на роботу, актуалізувати знання після канікул.

Матеріали збірки можна використовувати як **готові ідеї** для першого уроку, окремі **фрагменти** заняття, криголами, групові завдання, інтелектуальні розігриви або рефлексійні вправи. Кожен блок побудований так, щоб учитель міг швидко обрати потрібну активність і адаптувати її до віку, рівня підготовки та настрою класу.

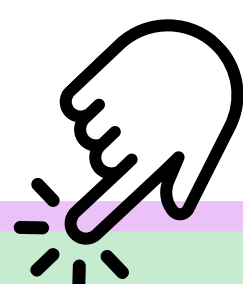
Збірка складається з **тематичних блоків**. Кожен блок присвячений окремому напрямку роботи: знайомству, карті, подорожам, командним експедиціям, географічним іграм, темі України, професіям, екології, містам майбутнього, очікуванням і рефлексії.

Один блок можна використати як основу для цілого уроку або взяти з нього лише одну активність. Для повноцінного першого уроку зручно обрати 3–4 елементи:

1. короткий криголам для знайомства або налаштування класу;
2. активність, яка показує зв'язок географії з життям;
3. гру, роботу з картою або командне завдання;
4. коротку рефлексію наприкінці уроку.

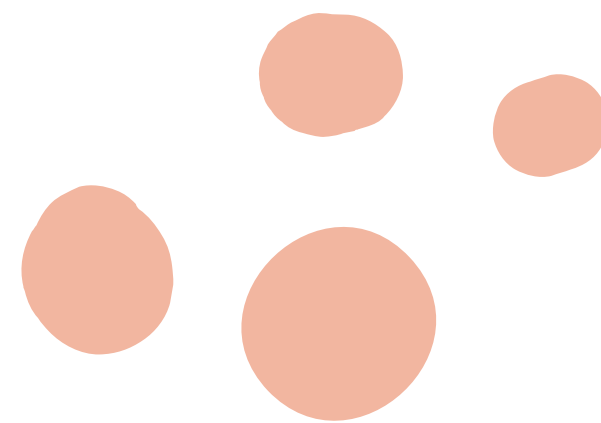
Усі активності можна **скорочувати, поєднувати** або **ускладнювати**. Якщо клас активний, варто обирати рухливі й командні формати. Якщо учні сором'язливі або нові одне для одного, краще почати з письмових відповідей, роботи в парах або стікерів. Якщо урок проходить онлайн, більшість завдань можна адаптувати через чат, інтерактивну дошку або спільну презентацію.

Головне завдання першого уроку — не перевірити все, що учні пам'ятають, а зацікавити їх, дати відчуття успіху й показати, що географія допомагає краще розуміти світ і своє місце в ньому.

Приєднуйтеся до **Viber спільноти** видавництва
“Ранок” створеної для вчителів географії!

Блок 1. Географічне знайомство

Цей блок допомагає почати урок легко й природно: учні знайомляться або “повертаються” одне до одного після канікул через місця, подорожі, спогади й асоціації. Ідея блоку в тому, щоб одразу показати: географія починається не з підручника, а з людини та її зв’язку з простором.

МОЄ ІМ’Я НА КАРТІ

Запропонуйте учням назвати своє ім’я та географічний об’єкт на ту саму літеру. Це може бути місто, країна, річка, гора, область, материк або океан.

Приклади:

Аліна — Австралія.
Максим — Мадрид.
Софія — Суми.
Олег — Одеса.

Після цього попросіть додати одну коротку фразу: що учень знає про це місце, чи був там, чи хотів би побувати. Якщо клас сильніший, можна ускладнити завдання: називати лише об’єкти України, лише країни Європи або лише природні об’єкти.

ТРИ ГЕОГРАФІЧНІ ФАКТИ

Запропонуйте учням назвати три факти:

- місце, де я був/була;
- місце, куди хочу поїхати;
- географічна тема, яка мене цікавить.

Наприклад: “Я була в Одесі. Хочу побачити Норвегію. Мене цікавлять вулкани”.

Ця вправа добре працює навіть у класах, де учні не дуже активні, бо відповідь має чітку структуру. За бажанням можна спочатку дати хвилину на запис у зошиті, а вже потім просити озвучувати.

МІЙ ГЕОГРАФІЧНИЙ СИМВОЛ

Запропонуйте обрати символ, який описує учня: гора, річка, океан, ліс, місто, острів, степ, вітер, вулкан, сонце. Попросіть пояснити вибір одним реченням.

Ця вправа добре працює навіть у класах, де учні не дуже активні, бо відповідь має чітку структуру. За бажанням можна спочатку дати хвилину на запис у зошиті, а вже потім просити озвучувати.

Підказки для учнів:

гора — люблю виклики;
річка — люблю рух;
острів — люблю самостійність;
місто — люблю активність;
ліс — люблю спокій;
океан — люблю масштабні ідеї.

Блок 2. Географія навколо нас

Цей блок потрібен для того, щоб зруйнувати стереотип “географія — це тільки карти й столиці”. Учні мають побачити, що предмет пов’язаний із тим, що вони роблять щодня: дорогою до школи, погодою, телефоном, їжею, транспортом, новинами, одягом і навіть ранковим сніданком.

ДЕ СЬОГОДНІ БУЛА ГЕОГРАФІЯ?

Запропонуйте учням пригадати, де вони вже сьогодні зустрілися з географією. Відповіді записуйте на дошці й одразу групуйте за напрямками: природа, транспорт, побут, карта, новини, ресурси, люди.

Можливі відповіді учнів:

погода зранку; дорога до школи; маршрут автобуса; карта в телефоні; вода з крана; продукти на сніданок; новини; місце проживання; одяг, виготовлений в іншій країні; електроенергія.

Після відповідей підведіть до думки: географія — це наука про простір і зв’язки. Вона допомагає зрозуміти, звідки щось береться, куди рухається, чому відбувається саме тут і як це впливає на людей.

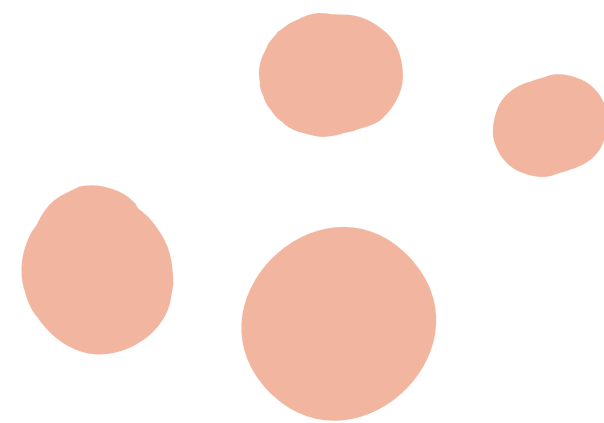
БАГАТО ГЕОГРАФІЇ

Візьміть будь-який предмет: телефон, шоколад, пляшку води, банан, зошит, футболку, каву. Запропонуйте учням “розмотати” його географічну історію.

Питання для роботи:

- Звідки цей предмет міг потрапити до нас?
- З якої сировини його виготовлено?
- Які природні умови потрібні для цієї сировини?
- Яким транспортом його могли доставити?
- Які люди брали участь у його створенні?
- Який вплив на природу може мати виробництво?

Підказка для вчителя: найкраще працюють предмети, які є прямо в класі. Так учні бачать, що географія не абстрактна, а буквально лежить у них на парті.

Блок 3. Карта, простір і орієнтування

Цей блок допомагає повернути учнів до роботи з картою без стресу й перевірки. На першому уроці карта має бути не інструментом контролю, а способом побачити себе, клас, Україну і світ у просторі.

МАПА КЛАСУ

Підготуйте карту України або світу. Запропонуйте учням позначити стікерами місця, які з ними пов'язані:

Після цього попросіть кількох учнів пояснити одну зі своїх позначок. Не варто опитувати всіх, щоб вправа не затягнулася. Краще зробити загальний висновок: у класу вже є власна географія — місця пам'яті, досвіду, мрій і зв'язків.

- де народився/народилася;
- де живуть родичі;
- де був/була;
- куди мріє поїхати;
- яке місце в Україні любить найбільше.

ЗНАЙДИ ЗА 30 СЕКУНД

Називайте об'єкти, які учні мають швидко знайти на карті. Завдання можна виконувати індивідуально, у парах або командах. Для молодших класів обирайте прості об'єкти, для старших — складніші.

Приклади для пошуку:

- Африка; Австралія; Тихий океан; Антарктида; Україна; Чорне море; Карпати; Дніпро; Польща; Румунія; Київ; Середземне море.

Підказка для вчителя: не перетворюйте гру на контроль. Якщо учні помиляються, використайте це як навчальний момент: покажіть, як шукати об'єкт за материком, сусідами, морями, напрямками.

ЩО КАРТА МОЖЕ РОЗПОВІСТИ?

Покажіть карту й запитайте, яку інформацію можна з неї отримати без підручника. Учні можуть назвати кордони, річки, гори, моря, столиці, сусідів, напрями, відстані, розташування країн.

Завершіть думкою: карта — це особливий текст, написаний умовними знаками. Завдання географа — навчитися його читати.

Блок 4. Географічні криголами з рухом

Цей блок варто використати тоді, коли клас пасивний, втомлений або ще не включився після канікул. Рухливі активності допомагають зняти напругу, додати енергії та зробити перший урок емоційно легким.

ПРАВДА ЧИ МІФ?

Зачитуйте твердження, а учні мають визначити: правда це чи міф. Вони можуть голосувати руками, картками або переходити в різні частини класу. Після кожного твердження коротко пояснюйте правильну відповідь. Готові твердження:

1. Антарктида — це пустеля.

Правда. Там дуже мало опадів, тому це холодна пустеля.

2. Усі пустелі гарячі.

Міф. Є холодні пустелі.

3. В океані є гори.

Правда. На дні океану є підводні хребти й гори.

4. Екватор проходить через Україну.

Міф. Україна розташована далеко на північ від екватора.

5. Найвища гора України — Говерла.

Правда.

6. Карта завжди абсолютно точна.

Міф. Карта є зменшеним і узагальненим зображенням.

7. Погода і клімат — це одне й те саме.

Міф. Погода змінюється щодня, клімат визначають за багаторічними спостереженнями.

8. Географія потрібна лише туристам.

Міф. Вона потрібна для розуміння природи, новин, економіки, транспорту, ресурсів і професій.

ГЕОГРАФІЧНІ КУТИ

Позначте чотири кути класу: гори, море, ліс, місто. Зачитуйте питання, а учні переходять до того кута, який відповідає їхньому вибору.

Після кожного вибору попросіть 1–2 учнів пояснити позицію. Ця вправа добре показує, як різні люди по-різному сприймають простір.

Питання:

Де ви хотіли б провести вихідні?
Яке місце найбільше схоже на ваш настрій сьогодні?

Де найцікавіше жити?

Де найважче вижити без підготовки?

Яке місце найкраще досліджувати географу?

Блок 5. Географічний інтелектуальний розігрів

Цей блок допомагає швидко перевірити початкові знання без контрольної роботи. Завдання мають бути ігровими, короткими й безпечними: учні можуть припускати, помилятися, обговорювати й одразу дізнаватися правильну відповідь.

ГЕОГРАФІЧНИЙ ДЕТЕКТИВ

Зачитуйте підказки, а учні мають відгадати об'єкт. Можна грати командами або фронтально. Готові загадки:

1. Це материк. Тут дуже холодно. Він укритий льодом. Тут живуть пінгвіни.
Відповідь: **Антарктида.**
2. Це найбільший океан Землі. Він розташований між Азією, Австралією та Америкою.
Відповідь: **Тихий океан.**
3. Це умовна лінія, яка ділить Землю на Північну й Південну півкулі.
Відповідь: **екватор.**
4. Це найбільша річка України. Вона протікає через Київ.
Відповідь: **Дніпро.**
5. Це гори на заході України. Найвища вершина — Говерла.
Відповідь: **Українські Карпати.**
6. Це переміщення людей з однієї території на іншу.
Відповідь: **міграція.**
7. Це природні багатства, які люди використовують у господарстві.
Відповідь: **природні ресурси.**

ЗНАЙДИ ПОМИЛКУ

Підготуйте короткий текст із помилками. Учні мають знайти їх і виправити.

Текст 1:

“Україна розташована в Африці. Її столиця — Львів. Україну омиває Індійський океан. Найвища гора України — Еверест”

Текст 2:

“Погода і клімат — це одне й те саме. Карта показує територію без жодних умовностей. Усі пустелі гарячі”.

Блок 6. Командні експедиції

Цей блок створює атмосферу дослідження. Учні не просто відповідають на питання, а діють як команда географів: планують, обирають інструменти, розподіляють ролі, пояснюють рішення. Такі вправи добре підходять для середини першого уроку.

НЕВІДОМИЙ ОСТРІВ

Запропонуйте ситуацію: команда потрапила на невідомий острів і має з'ясувати, чи можуть там жити люди. Попросіть скласти план дослідження.

Попросіть групи визначити три найважливіші питання, які треба з'ясувати першими. Це допоможе учням зрозуміти, що географія вивчає не окремі факти, а умови життя на території.

Що варто дослідити:

- чи є прісна вода;
- який рельєф;
- який клімат;
- чи є рослини й тварини;
- чи є небезпеки;
- чи можна вирощувати їжу;
- де можна побудувати житло;
- як орієнтуватися на місцевості.

РЮКЗАК ГЕОГРАФА

Запропонуйте зібрати рюкзак для експедиції. Учні мають обрати 8–10 предметів і пояснити, навіщо кожен потрібен.

Головне правило: не просто назвати предмет, а пояснити його функцію. Наприклад: “Компас потрібен, щоб визначати сторони горизонту”, “Блокнот потрібен для запису спостережень”.

Можливі предмети:

карта; компас; телефон із GPS; павербанк; блокнот; олівець; термометр; ліхтарик; пляшка води; аптечка; дощовик; фотоапарат; лупа.

ЕКСПЕДИЦІЙНІ РОЛІ

Розділіть команди за ролями: картографи, метеорологи, екологи, рятувальники, журналісти, геологи, логісти. Дайте спільну ситуацію: треба дослідити територію біля річки перед створенням нового поселення.

Кожна група пояснює, за що відповідає її роль і чому вона важлива.

Блок 7. Подорожі, маршрути й країни

Подорожі — один із найпростіших способів зацікавити учнів географією. Через маршрут можна говорити про материки, океани, країни, клімат, транспорт, кордони, відстані й природні умови.

НАВКОЛОСВІТНЯ ПОДОРОЖ

Запропонуйте групам спланувати уявну навколосвітню подорож. У маршруті мають бути:

- 3 материки;
- 2 океани;
- 5 країн;
- 1 природне диво;
- 2 види транспорту;
- 1 можлива складність.

Питання для презентації:

Звідки починається подорож?
Які країни ви відвідаєте?
Які океани перетнете?
Яке природне диво побачите?
Що може ускладнити маршрут?

Попросіть не просто назвати місця, а пояснити логіку маршруту: звідки стартують, куди рухаються, що побачать, які природні умови врахують.

ПОДОРОЖ ІЗ ПЕРЕШКОДАМИ

Дайте групам маршрут і попросіть визначити можливі труднощі. Приклади маршрутів:

- Україна — Єгипет;
- Україна — Японія;
- Україна — Бразилія;
- Україна — Норвегія;
- Україна — Австралія.

Підказка для вчителя: ця вправа добре показує, що подорож — це не лише бажання, а й планування з урахуванням географічних умов.

Можливі перешкоди:

велика відстань;
море або океан;
гори;
спека;
холод;
кордони;
різні часові пояси;
мовний бар'єр;
дорогий транспорт.

ТУРИСТИЧНА РЕКЛАМА МІСЦЯ

Запропонуйте групам створити коротку рекламу країни, материка, області України або природного об'єкта. У рекламі обов'язково мають бути географічні факти: розташування, природні особливості, цікаві об'єкти, правила безпеки або поведінки.

Блок 8. Материки, океани й природні рекорди

Цей блок особливо добре підходить для початку вивчення материків та океанів. Він працює через цікаві факти, порівняння, образи й рекорди. Учні швидко включаються, бо такі завдання мають елемент гри.

МАТЕРИК ЯК ПЕРСОНАЖ

Запропонуйте групам обрати материк і уявити його персонажем. Нехай створять коротку характеристику: характер, “суперсила”, особливість, проблема, слоган.

Підказки для вчителя:

Африка — тепла, контрастна, багата на природні зони.

Антарктида — холодна, сувора, льодова.

Австралія — віддалена, незвичайна, з унікальними тваринами.

Південна Америка — яскрава, волога, з Амазонкою й Андами.

Євразія — найбільша, різноманітна, контрастна.

Північна Америка — різноманітна, з горами, рівнинами й великими озерами.

ГЕОГРАФІЧНІ РЕКОРДИ

Проведіть коротку командну вікторину.

- Найвища гора світу — Еверест.
- Найбільший океан — Тихий.
- Найхолодніший материк — Антарктида.
- Найбільший материк — Євразія.
- Найменший материк — Австралія.
- Найвища гора України — Говерла.
- Найбільша річка України — Дніпро.

Підказка: якщо виникає дискусія щодо найдовшої річки світу, краще пояснити, що в різних джерелах можуть бути різні дані через способи вимірювання.

ВПІЗНАЙ МАТЕРИК

Зачитуйте підказки, а учні відгадують материк.

1. Найменший материк, де живуть кенгуру. **Відповідь: Австралія.**
2. Найхолодніший материк, укритий льодом. **Відповідь: Антарктида.**
3. Материк, де протікає Амазонка. **Відповідь: Південна Америка.**
4. Найбільший материк. **Відповідь: Євразія.**
5. Материк, який часто називають найспекотнішим. **Відповідь: Африка.**
6. Материк, де розташовані Кордильєри. **Відповідь: Північна Америка.**

Блок 9. Україна на карті мого життя

Цей блок особливо доречний для 8 класу, але його можна використати й у будь-якому іншому класі на першому уроці. Ідея в тому, щоб показати: географія України — це не лише області, річки й кордони, а простір життя учнів, їхніх родин, спогадів і майбутніх маршрутів.

УКРАЇНА В МОЄМУ ЖИТТІ

Запропонуйте учням пригадати місця України, пов'язані з ними.

1. У якому населеному пункті ти живеш?
2. У яких областях України ти був/була?
3. Де живуть твої родичі або знайомі?
4. Яке місце в Україні тобі подобається?
5. Яке місце хочеш відвідати?
6. Який природний об'єкт України знаєш?

Відповіді можна позначати на карті **стікерами**. Наприкінці зверніть увагу, які регіони згадували найчастіше, а які ще залишаються “білими плямами” для класу.

ГЕОГРАФІЧНА ВІЗИТІВКА УКРАЇНИ

Запропонуйте групам створити коротку візитівку України для людини, яка мало знає про нашу країну. Важливо, щоб це була саме географічна візитівка, а не просто набір символів.

Підказка для вчителя: якщо групам складно, дайте початок фрази: “Україна розташована...”, “Її омивають...”, “На заході розташовані...”, “Однією з найбільших річок є...”.

У візитівці **мають бути**:

- розташування України;
- сусідні держави;
- моря;
- гори;
- річки;
- відомі міста;
- природні ресурси;
- місця, які варто побачити.

УКРАЇНА ОДИМ СЛОВОМ

Попросіть кожного назвати одне слово, з яким асоціюється Україна. Записуйте відповіді й групуйте: природа, люди, міста, дім, культура, війна, майбутнє. Це може стати сильним емоційним завершенням блоку.

Блок 10. Географія професій і майбутнього

Цей блок показує практичну цінність географії. Він особливо добре працює з 8–9 класами, коли учні вже замислюються про майбутню професію, але також може бути корисним і для молодших класів.

ГЕОГРАФІЯ МОЄЇ ПРОФЕСІЇ

Запропонуйте учням обрати професію, яка їм цікава, і пояснити, як у ній може знадобитися географія.

1. Питання для роботи:
2. Яка професія мене цікавить?
3. Що робить людина цієї професії?
4. Які географічні знання їй потрібні?
5. Де саме ці знання можуть знадобитися?

КОМУ ПОТРІБНА КАРТА?

Називайте професії, а учні пояснюють, як ці люди використовують карту.

Підказка: просить відповідати повним реченням. Наприклад: “Рятувальнику карта потрібна, щоб швидко знайти місце події та обрати безпечний маршрут”.

ГЕОГРАФІЯ ПІСЛЯ ШКОЛИ

Попросіть завершити речення:

Географія знадобиться мені, коли я...

Я хочу навчитися працювати з...

Мені важливо розуміти, де...

У майбутньому я можу використати географію для...

Підказки для вчителя:

логіст — маршрути, транспорт, відстані, кордони; *еколог* — природні системи, забруднення, ресурси; *метеоролог* — погода, атмосфера, спостереження; *військовий* — карта, рельєф, орієнтування; *архітектор* — місцевість, клімат, планування; *фермер* — ґрунти, вода, клімат; *журналіст* — події у світі, країни, регіони; *підприємець* — ринки, ресурси, транспорт; *туристичний гід* — маршрути, країни, культура, природа.

Список професій:

водій; пілот; моряк; рятувальник; військовий; туристичний гід; геолог; еколог; фермер; урбаніст; логіст; будівельник; мандрівник.

Блок 11. Географія речей, ресурсів і світового господарства

Цей блок допомагає показати учням, що звичайні речі мають складну географію. Телефон, кава, шоколад, футболка або банан пов'язані з природними ресурсами, кліматом, виробництвом, транспортом, торгівлею і працею людей у різних країнах.

ЗВІДКИ ЦЕ ВЗЯЛОСЯ?

Візьміть будь-який предмет і запропонуйте простежити його шлях від сировини до споживача. Питання:

1. З якої сировини це виготовлено?
2. Де могла бути отримана сировина?
3. Які природні умови для цього потрібні?
4. Де предмет могли виготовити?
5. Як він потрапив до нас?
6. Які види транспорту могли бути використані?
7. Хто брав участь у цьому ланцюжку?
8. Який вплив на природу може мати виробництво?

ГЛОБАЛЬНИЙ ШЛЯХ ТОВАРУ

Запропонуйте групам обрати один товар і скласти його шлях:

- сировина;
- виробництво;
- транспортування;
- продаж;
- споживач;
- відходи або переробка.

Варіанти товарів:

смартфон; шоколад; кава; банан; джинси; папір; пластикова пляшка; автомобіль; хліб; соняшникова олія.

ЦІНА РЕЧІ ДЛЯ ПРИРОДИ

Після обговорення товарів поставте питання про екологічний слід.

Скільки води могло бути використано?

Чи потрібна була енергія?

Чи утворилися відходи?

Як далеко перевозили товар?

Чи можна його переробити?

Чи можна користуватися ним довше?

Підсумкова ідея блоку:

економічна географія пояснює не лише те, де виробляють товари, а й те, як наш вибір пов'язаний із природою та людьми в різних частинах світу.

Блок 12. Міста, громади й простір майбутнього

Цей блок вводить учнів у теми міського простору, урбанізації, планування територій і якості життя. Він добре працює, бо учні можуть говорити не про абстрактні території, а про знайомі вулиці, райони, транспорт, парки, школи й безпеку.

МІСТО МАЙБУТНЬОГО

Запропонуйте групам створити модель міста, у якому зручно й безпечно жити. Місто можна описати словами або намалювати як схему. Питання для планування:

1. Де розташоване місто: біля річки, моря, у горах, на рівнині?
2. Де будуть житлові райони?
3. Який транспорт працюватиме?
4. Де розмістити школи й лікарні?
5. Де будуть парки?
6. Звідки місто братиме воду?
7. Яку енергію використовуватиме?
8. Як місто захищатиметься від спеки, повеней або забруднення?
9. Що робити зі сміттям?

МІСТО З ПРОБЛЕМОЮ

Дайте групам одну проблему й попросіть запропонувати рішення. Проблеми:

- затори;
- нестача зелених зон;
- сміття;
- забруднення повітря;
- підтоплення;
- нестача води;
- спека влітку;
- небезпечна дорога біля школи.

План відповіді:

- у чому проблема;
- хто від неї страждає;
- які можуть бути причини;
- яке рішення пропонуємо;
- що можуть зробити жителі.

РАЙОН БІЛЯ ШКОЛИ

Попросіть учнів проаналізувати простір навколо школи. Що зручно? Що небезпечно? Де бракує зелени? Де потрібен перехід? Де накопичується сміття? Що можна покращити?

Блок 13. Екологія, клімат і відповідальність

Цей блок допомагає показати, що географія пов'язана з відповідальністю людини перед природою. Його можна використати як спокійний, змістовний блок для обговорення сучасних проблем: сміття, забруднення, використання води, кліматичні зміни, стан річок, лісів і міст.

ЕКОЛОГІЧНИЙ СЛІД МОГО ДНЯ

Запропонуйте учням подумати про свій звичайний день і знайти, де вони використовують природні ресурси. Питання:

1. Чи користувався/користувалася я водою?
2. Чи використовував/використовувала електроенергію?
3. Яким транспортом їхав/їхала?
4. Що їв/їла?
5. Чи було пакування?
6. Чи утворилося сміття?
7. Що з цього можна зменшити?

ПРОБЛЕМА — ПРИЧИНА — НАСЛІДОК

Дайте групам одну екологічну проблему й попросіть розібрати її за схемою. Проблеми:

- вирубування лісів;
- забруднення річок;
- посуха;
- повені;
- сміття;
- забруднення повітря;
- зміна клімату;
- зменшення біорізноманіття.

Схема:

Проблема:

Причини:

Наслідки для природи:

Наслідки для людей:

Що можна зробити:

ПРИРОДА ПРОСИТЬ ДОПОМОГИ

Запропонуйте написати коротке звернення від імені природного об'єкта: річки, лісу, моря, гори, озера, степу або міста.

Наприклад: "Я — річка. Я даю воду людям, рослинам і тваринам, але мене забруднюють. Мені потрібні чисті береги й відповідальне ставлення".

Блок 14. Цілі, очікування і навчальний маршрут

Цей блок варто використати наприкінці першого уроку або після основної активності. Він допомагає учням усвідомити, чого вони очікують від географії, що вже знають і чого хочуть навчитися. Для вчителя це ще й м'яка діагностика класу.

МІЙ МАРШРУТ НА РІК

Запропонуйте учням завершити кілька речень:

1. На уроках географії я хочу дізнатися...
2. Я хочу навчитися...
3. Мені цікаво дослідити...
4. Мені може бути складно...
5. Я хочу спробувати...

Відповіді можна зібрати й повернутися до них наприкінці семестру або навчального року.

КАРТА ОЧІКУВАНЬ

Створіть на дошці чотири зони:

- Острів цікавості
- Гора виклику
- Річка знань
- Місто мрій

Учні записують на стікерах:

- що їм цікаво;
- що може бути складним;
- що вони вже знають;
- чого хочуть досягти.

Після цього стікери прикріплюють до відповідних зон. Коротко узагальніть, які очікування повторюються найчастіше. Це допоможе показати, що навчальний рік — це спільна подорож.

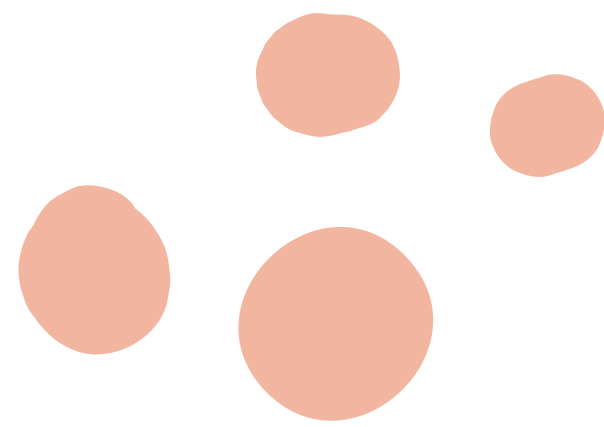
ТРИ ЦІЛІ ГЕОГРАФА

Попросіть сформулювати три особисті цілі:

Я хочу знати...
Я хочу вміти...
Я хочу спробувати...

Приклади:

- Я хочу знати країни Європи.
- Я хочу вміти працювати з картою.
- Я хочу спробувати створити маршрут подорожі.
- Я хочу краще розуміти новини.

Блок 15. Рефлексія першого уроку

Рефлексія допомагає завершити перший урок не просто словами “урок закінчено”, а відчуттям старту. Учні мають усвідомити, що вони сьогодні робили, що їх зацікавило, що здивувало і з якими питаннями вони входять у курс географії.

ОДНЕ СЛОВО ПРО УРОК

Попросіть кожного назвати одне слово, яке описує враження від уроку.

Ця вправа швидка, але добре показує загальний настрій класу. Якщо часу мало, можна попросити назвати слова не всіх учнів, а кількох охочих.

Можливі слова:

цікаво; несподівано; легко;
складно; весело; корисно; нове;
активно; спокійно; захопливо.

ВАЛІЗА — КОШИК — ЗНАК ПИТАННЯ

Запропонуйте учням записати три короткі відповіді:

- У валізу беру з собою...
- У кошик викидаю...
- Під знаком питання залишаю...

Пояснення:

“валіза” — те, що було корисним;

“кошик” — те, що було зайвим або не сподобалося;

“знак питання” — те, що залишилося незрозумілим або цікавим.

Приклади відповідей:

- У валізу беру цікаві факти про Антарктиду.
- У кошик викидаю страх помилитися.
- Під знаком питання залишаю тему вулканів.

ПИТАННЯ НА ВИХІД

Попросіть кожного написати одне питання, на яке він або вона хоче отримати відповідь протягом року. Приклади:

1. Чому бувають землетруси?
2. Як утворюються гори?
3. Чому змінюється клімат?
4. Чому країни мають різний рівень розвитку?
5. Як карта допомагає рятувальникам?
6. Чому люди переїжджають до інших країн?
7. Які ресурси має Україна?